

In actie rond zwerfvuil in de schoolomgeving!

IN HET KORT

Met deze lesactiviteit laat je leerlingen creatieve ideeën bedenken om zwerfvuil in de schoolomgeving te vermijden.

DOELGROEP

3^e graad secundair onderwijs

DUUR

50 minuten

BEGINSITUATIE

Bouw met deze les eventueel verder op een vorige les waarin je de zwerfvuilproblematiek in de schoolomgeving – bijvoorbeeld in de vorm van een snoeproute – in kaart hebt gebracht.

LESDOELEN

De leerlingen zijn zich bewust van de gevolgen van zwerfvuil en sluikstort.
De leerlingen kunnen ideeën bedenken om zwerfvuil in de schoolomgeving te verminderen aan de hand van zelfgekozen criteria.

MATERIAAL

- Artikel 'Waarom zwerfvuil moet oprotten ...' (bijlage 1)
- Artikel 'Welke elementen hebben een positieve invloed op de omgeving?' (bijlage 2)
- Reportage van ROB-tv '[Leerlingen Don Bosco Haacht gebruiken graffiti om zwerfvuil tegen te gaan](#)'
- Filmpje van Mooimakers '[Snoeproute - Coachingtraject Kontich](#)'
- Per groep leerlingen een werkblad met drie concentrische cirkels (bijlage 3)

VOORAF

- Kies de elementen uit de les die passen bij jouw leerlingen en die aansluiten bij voorgaande en geplande lessen.

LESVERLOOP

1. PRIKKEL

10 min

De leerlingen lezen het artikel 'Waarom zwerfvuil moet oprotten ...' (bijlage 1). Laat de leerlingen de tekst indien nodig twee keer lezen en schenk extra aandacht aan thematische (al dan niet nieuwe) woordenschat en cijfers (geldbedragen, afbreektijden ...). Peil naar de leerlingen hun begrip van de tekst, hun eigen ervaringen en meningen m.b.t. zwerfvuil en hun actiebereidheid.

*Waarover gaat het artikel?
Wat is de bedoeling van het artikel, denk je?
Welke begrippen komen vaak voor in het artikel?
Welke gevolgen van zwerfvuil en sluikstort worden genoemd?
Op welke manieren kan je zwerfvuil en sluikstort volgens het artikel vermijden?
Wat wist je nog niet?
Wat vind je zelf storend aan zwerfvuil?
Zou je hier zelf graag iets aan doen?*

Denkvraag

Mogelijk antwoord

TIP!

Je kan als prikkel ook vertrekken vanuit een concrete probleemstelling tijdens een vorige les, bijvoorbeeld de lesactiviteit 'Snoeproute in kaart'.

Toon eventueel de [timelapse van Onze Natuur](#) die laat zien hoe sigaretten plantengroei remmen.

Leg uit dat de leerlingen tijdens deze les acties manieren gaan bedenken om iets te doen aan het zwerfvuil in de schoolomgeving.

2. KERN

2.1 INSPIRATIE

10 min

De leerlingen lezen in het artikel 'Welke elementen hebben een positieve invloed op de omgeving?' (bijlage 2) over de criteria waaraan maatregelen kunnen voldoen om succesvol te zijn in het proper houden van de openbare ruimte.

Toon de reportage van ROB-tv '[Leerlingen Don Bosco Haacht gebruiken graffiti om zwerfvuil tegen te gaan](#)' en/of het filmpje van Mooimakers '[Snoeproute - Coachingtraject Kontich](#)'.

Bespreek kort welke acties de leerlingen of ambtenaren in de filmpjes ondernomen hebben en peil naar wat de leerlingen er sterk of minder sterk aan vinden, wat ze graag zelf zouden doen, wat al gebeurt in hun schoolomgeving ...

Hoe zijn de mensen erin geslaagd om het zwerfvuil in de schoolomgeving te verminderen?

Scholieren betrekken / leerlingenparticipatie
Signalisatie met graffiti aanbrengen
Scholieren uitdagen om afval op een spectaculaire manier in de vuilnisbak te werpen
Snoeproutes in kaart brengen en hotspots aanduiden
Betonblokken die als zitbank gebruikt worden weghalen
Picknickbank plaatsen
Vuilnisbakken op maat van lunchverpakkingen van scholieren (in dit geval pizzadozen) plaatsen

Denk je dat deze actie ook in onze schoolomgeving het zwerfvuil zou verminderen? Waarom (niet)?

Ga je ermee akkoord dat er betonblokken die door scholieren als zitbank worden gebruikt weggehaald om zwerfvuil te verminderen? Waarom (niet)?

Heb je zelf ooit al actie ondernomen om het zwerfvuil in de schoolomgeving te verminderen?

Zo ja, wat heb je toen gedaan?

Zo nee, zou je dat graag willen? Waarom (niet)?

TIP!

Je kan ook inspiratie halen uit voorgaande lessen.

Noteer beknopt wat de leerlingen 'geslaagd' of 'niet geslaagd' vinden aan de acties in twee kolommen op het bord of op een flap. Laat de kolommen hangen voor later, zodat de leerlingen hier inspiratie uit kunnen halen om criteria te bedenken tijdens stap 3 van de werkvorm *In de roos*.

2.2 IN DE ROOS

25 min

Gebruik de werkvorm *In de roos*¹ (© Djapo) om de leerlingen te leren een doordachte keuze te maken aan de hand van vooropgestelde criteria.

STAP 1

Denkvraag formuleren

Verdeel de leerlingen in groepen van drie tot zes leerlingen.

Geef elke groep een werkblad met drie concentrische cirkels (bijlage 3).

Noteer de denk vraag bovenaan het bord en lees ze luidop voor.

Hoe zorgen we ervoor dat de leerlingen op onze school geen afval achterlaten in de omgeving van onze school?

DENKVRAAG VERNAUWEN D.M.V. ZES PIJLERS

Zorg eventueel voor focus of extra uitdaging tijdens het brainstormproces door de denk vraag te vernauwen. Dat kan door het brainstormproces te vernauwen tot één van de zes pijlers van het zwerf vuil beleid van Mooimakers, bijvoorbeeld:

De keuze voor een specifieke pijler kan ervoor zorgen dat de leerlingen juist meer originele of haalbare ideeën bedenken.

Bovendien kan je onder de ene pijler misschien eenvoudiger acties bedenken dan onder een andere, waardoor je het brainstormproces kan vergemakkelijken of juist uitdagender kan maken.

Hoe zorgen we er met een actie die aansluit bij de pijler 'participatie' voor dat de leerlingen op onze school geen afval achterlaten in de omgeving van onze school?

PREVENTIE

Herbruikbaar materiaal gebruiken, zoals op school een drinkbus en een lunchbox meenemen, past volledig in het plaatje van preventie. Daardoor verbruiken we minder eenmalige verpakkingen en vermijden we bergen afval. Ook vermindert dat de CO₂-uitstoot en energie voor transport en verwerking ervan, zoals verbranding- of recyclageprocessen.

¹ In de roos is een visueel denkinstrument van Djapo, waarmee je meteen ook oefent op creatief denken. Met visuele denkinstrumenten maak je je denken zichtbaar, waardoor je je denken stimuleert en je het anderen mogelijk maakt om met je mee te denken. Creatief denken is andere ideeën genereren dan degene die je gewoonlijk zou bedenken. Het is afwijken van de bewandelde paden in je hersenen, waardoor je een nieuw verband ontdekt tussen twee elementen of contexten dat je daarvoor nog niet had gezien. Meer weten over visuele denkinstrumenten en creatief denken? www.djapo.be

INFRASTRUCTUUR

In de school staan vuilnisbakken, net zoals in de openbare ruimte (in straten, in parken en op pleinen). Hoe, waar en welke vuilnisbakken je plaatst, maakt deel uit van de infrastructuur. Het proper maken van de openbare ruimte hoort hier ook bij. Zo zijn er veegwagens of veegteams die straten of pleinen proper maken.

OMGEVING

Op een propere speelplaats ben je minder geneigd om zelf iets op de grond te gooien. In donkere hoekjes, achter muurtjes en op verwaarloosde plaatsen zie je vaker afval liggen. Hoe de omgeving eruitziet, speelt mee in hoeveel zwerfvuil of sluikestort er terecht komt.

HANDHAVING

Ben je ooit al aangesproken door een gemeenschapswacht of een politieagent met de vraag om je afval in de vuilnisbak te gooien? Dat zijn handhavers. Ze houden de orde en sommige van hen kunnen boetes uitschrijven. Ook boetes voor zwerfvuil en sluikestort. Als alle andere pijlers niet werken, dan wordt actie ondernomen binnen de pijler handhaving.

SENSIBILISERING/COMMUNICATIE

Zet je met je school al sterk in op de aanpak van zwerfvuil, maar wil je ook de buurt, ouders of anderen meekrijgen? Dan kan je inzetten op sensibilisering door bijvoorbeeld affiches met een duidelijke boodschap te verspreiden, een campagne te lanceren via sociale media ...

PARTICIPATIE

Hou je met je school de schoolomgeving proper? Of ga je in je eigen buurt opruimen? Dat betekent een deelname aan de strijd tegen zwerfvuil en sluikestort. Scholen, verenigingen, bedrijven en burgers kunnen allemaal meehelpen om samen te streven naar een propere omgeving.

STAP 2

Ideeën bedenken

De leerlingen bedenken ideeën voor acties als antwoord op de denkvraag en schrijven ze uiterst links op het werkblad onder elkaar. Stel vragen om het bedenken van ideeën te stimuleren.

Op welke manieren zouden we ervoor kunnen zorgen dat de leerlingen in de schoolomgeving hun afval in de (juiste) vuilnisbak doen?

Welke acties zouden we kunnen bedenken zodat de leerlingen in de schoolomgeving hun afval in de (juiste) vuilnisbak doen?

Ideeën kunnen laagdrempelig zijn en geïnspireerd zijn door een bestaand initiatief, bijvoorbeeld:

We brengen voetstappen of pijlen (nudgingelementen) aan naar de vuilnisbakken langs de snoeproutes in de schoolomgeving.
We brengen sorteerinformatie aan op elke vuilnisbak langs de snoeproutes.
We tellen het zwerfvuil op een snoeproute in de schoolomgeving en gaan met deze data aan de slag tijdens de les wiskunde.

Maar ideeën kunnen ook eerder hoogdrempelig of origineel zijn, bijvoorbeeld:

We gaan een samenwerking aan met de plaatselijke supermarkt om infopanelen over de gevolgen van zwerfvuil te plaatsen aan de uitgang van de supermarkt.
We organiseren een schoolbrede themaweek rond zwerfvuil.
We evalueren de vuilnisbakken langs de snoeproutes in onze schoolomgeving: staan er voldoende of teveel vuilnisbakken, staan ze op de juiste plaats, moeten er meer sorteermogelijkheden zijn ...?

STAP 3

Criteria bedenken

De leerlingen bedenken criteria waaraan de ideeën moeten voldoen.

Wat maakt een idee goed?

Wat vinden jullie goede voorwaarden voor de ideeën?

Welke kenmerken moeten jullie ideeën hebben?

Wat is belangrijk om te bepalen of een idee goed of slecht is?

Criteria bedenken kan erg uitdagend zijn. Laat de leerlingen dus inspiratie halen uit wat jullie aan het begin van de les noteerden in de kolommen 'geslaagd' en 'niet geslaagd' en herformuleer naar duidelijke criteria. Schuif eventueel ook zelf twee of drie criteria naar voor om het denkproces van de leerlingen op gang te brengen.

Wat vind je interessant aan dit idee?

Dat iedereen kan meedoen.

Kunnen we dan als criterium noteren dat iedereen moet kunnen meedoen?

Wat vind je minder goed aan dit idee?

Dat het veel geld kost.

Kunnen we dan als criterium noteren dat het goedkoop moet zijn?

Enkele voorbeelden van criteria:

De actie is educatief.

De actie betreft alle leerlingen (in onze graad).

De actie is vernieuwend.

De actie heeft een blijvende impact.

De actie kan gedeeld worden op sociale media.

De actie wordt voorbereid en uitgevoerd zonder hulp van de leerkracht(en).

De actie is goedkoop.

De actie is technisch niet te uitdagend.

De actie wordt voorbereid en uitgevoerd tijdens de schooluren.

Het resultaat van de actie is meetbaar.

TIP!

Sommige criteria kan je als leerkracht vooraf vastleggen om de ideeën haalbaar te houden, bijvoorbeeld beperkingen in tijd, omgeving, budget ...

De leerlingen schrijven hun criteria rechts van de kolom met ideeën onder elkaar.

De leerlingen selecteren per groep de drie criteria die voor hen het belangrijkste zijn. Stimuleer de leerlingen daarbij om te luisteren naar elkaars meningen. De leerlingen omcirkelen elk gekozen criterium met een andere kleur.

STAP 4

Ideeën toetsen aan criteria

Leg de volgende stap uit aan de leerlingen.

Jullie hebben een lijst met eigen ideeën en jullie hebben bepaald aan welke criteria jullie ideeën moeten voldoen. Jullie gaan nu elk idee aan de gekozen criteria toetsen. Voldoet een idee aan een criterium, dan krijgt het idee een streepje. Ideeën zonder streepje schrijven jullie buiten de cirkels. Ideeën met één streepje komen in de buitenste cirkel, ideeën met twee streepjes in de tweede cirkel en ideeën met drie streepjes in het midden, of met andere woorden in de roos.

De leerlingen toetsen elk idee aan elk criterium. Als een idee aan een criterium voldoet, turven ze het idee met een streepje in de kleur van het criterium. Zo kunnen ze achteraf snel zien aan welke criteria het idee voldoet. Ze schrijven telkens na het turven het idee in de juiste cirkel.

VOORBEELD

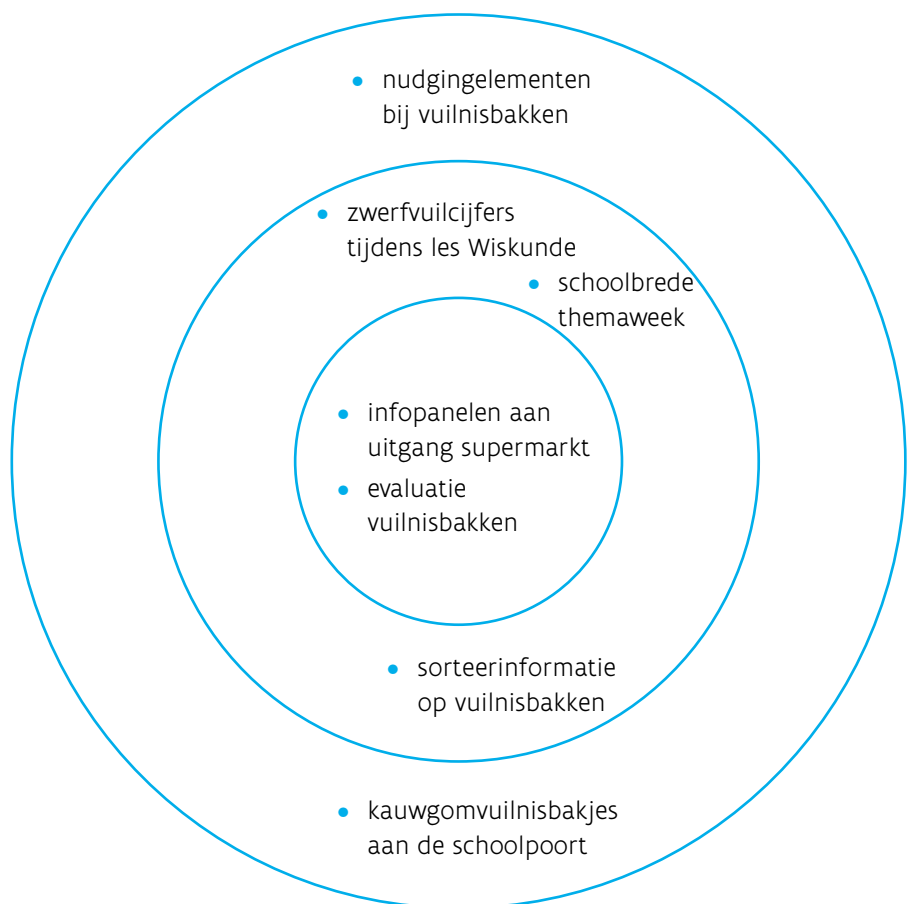
HOE ZORGEN WE ERVOOR DAT DE LEERLINGEN OP ONZE SCHOOL GEEN AFVAL ACHTERLATEN OP ONZE SPEELPLAATS?

Ideeën:

- zwerfvuileijfers tijdens les Wiskunde ||
- nudgingelementen bij vuilnisbakken |
- sorteerinformatie op vuilnisbakken ||
- infopanelen aan uitgang supermarkt |||
- schoolbrede themaweek ||
- evaluatie vuilnisbakken |||

Criteria:

- educatief
- betreft alle leerlingen
- vernieuwend
- heeft een blijvende impact
- kan gedeeld worden op sociale media
- zonder hulp van leerkracht
- goedkoop
- niet te technisch
- tijdens de schooluren
- meetbaar

STAP 5

Resultaat beoordelen

Laat de leerlingen het resultaat bekijken en klassikaal delen welke ideeën er in het midden terecht zijn gekomen. Als er geen ideeën in het midden staan, vestig je daar de aandacht op. Vraag of de leerlingen tevreden zijn met het resultaat en zo niet, hoe dat komt.

*Zijn jullie tevreden met het resultaat?
Zijn jullie misschien verrast door bepaalde resultaten?
Staan er ideeën buiten de roos waarvan jullie vinden dat die in het midden moeten komen?
Hebben jullie achteraf bekeken de juiste criteria geselecteerd?
Kunnen jullie ideeën aanpassen zodat ze meer naar het midden verschuiven?*

TIP!

Laat elke leerling één of meer streepjes zetten bij het idee of de ideeën waar zij het meest tevreden over zijn. Als er ideeën met veel streepjes niet in het midden van de roos staan, kan je de ideeën samen proberen aan te passen zodat ze wel naar het midden van de roos kunnen verschuiven.

STAP 6

Actie!

Elke groep leerlingen selecteert één idee om uit te werken en uit te voeren als actie.

De leerlingen kunnen hun uiteindelijke actie eventueel voorstellen via [Flip](#), een online tool waarin leerlingen zichzelf kunnen filmen.

3. SLOT

3.1 REFLECTIE

5 min

Sluit de activiteit af door klassikaal te reflecteren over het denkproces en eventuele gedragsverandering bij de leerlingen. Overloop kort de stappen die de leerlingen doorlopen hebben en peil naar hun bevindingen.

*Jullie hebben samen ideeën bedacht om het gedrag van de andere leerlingen op school te beïnvloeden. Ging dat vlot of niet?
Waren er drempels of moeilijkheden bij het bedenken van ideeën?
Als jullie vlot op ideeën kwamen, wat heeft daar dan toe bijgedragen?
Na de ideeën ging je aan de slag met criteria. Hoe gemakkelijk konden jullie die bedenken?
Daarna hebben jullie de ideeën aan de criteria afgetoetst. Hebben jullie toen bepaalde dingen opgemerkt? Wat maakte sommige ideeën minder geschikt?
Zal je na deze les zelf nog afval achterlaten in de schoolomgeving, denk je? Waarom wel of niet? Zo nee, wat heb je nog nodig om dat minder vaak te doen?
Zou je andere mensen die afval achterlaten (vaker) aanspreken op hun gedrag? Wat heb je nog nodig om dat te (kunnen) doen?*

3.2 MOGELIJKE VERVOLGACTIVITEITEN

VERVUILERS AANSPREKEN

De leerlingen leren hoe je iemand die afval achterlaat aanspreekt op hun gedrag.

TIP!

Laat Mooimakers weten welke actie de leerlingen hebben ondernomen en deel enkele foto's met info@mooimakers.be of deel de actie via sociale media en tag Mooimakers met [#mooimakers](#)

Waarom zwerfvuil moet oprotten ...

Handenvol geld

Beeld je eens in dat de straat van je school bezaaid ligt met zwerfvuil en er zich bij elke boom, elke paal of op elke hoek een stapel sluikestort bevindt. Voel je je daar dan comfortabel bij? De aanwezigheid van zwerfvuil en sluikestort maakt een buurt of omgeving vuil en onaantrekkelijk. Zo nodigt een rommelige speelplaats niet uit om die proper te houden. Vuil trekt zo zelfs meer vuil aan. Bovendien kan afval vieze geuren verspreiden en lokt het ongedierte.

Zwerfvuil en sluikestort opruimen kost de overheid, en dus de belastingbetaler, handenvol geld. De opruimkost in Vlaanderen werd in 2019 berekend door de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM). Het opruimen, verwerken en voorkomen van zwerfvuil en sluikestort kostte € 32,83 per Vlaming op jaarbasis. Als je weet dat we toen met zo'n 6,589 miljoen Vlamingen waren, dan kom je op een bedrag dat toch voor veel nuttigere zaken ingezet zou kunnen worden. Denk maar aan investeren in onderwijs of in het mentale welzijn bij jongeren.

Hardware disease

In ons land zal er niet meteen een vogel neervallen omdat zijn maag vol plastic zit. Maar misschien staat er in de buurt wel een koe die net wat stukken verhakselde blik heeft ingeslikt. Euhm ... wat? Een landbouwer maait zijn veld. Een achteloos weggegooid blikje belandt mee in het gemaaid gras dat als voer voor de koeien dient. Koeien hebben stevige magen, maar stukjes metaal prikken door die maag heen. De dieren worden dan ziek en kunnen sterven. Dat heeft zelfs een naam gekregen: de hardware disease! Klinkt alsof je als mens een geshredded laptop hebt opgegeten.

Het zijn geen fraaie plaatjes, die van een zeeschildpad in een visnet of met een plastic zak in zijn bek, die van een egel gevangen in een blik of het netje van een sixpack of die van een vosje met zijn snoet in een plastic flesje ... Dieren raken verstrikt in afval, gebruiken het als nestmateriaal of zien het aan voor voedsel, met alle gevolgen van dien.

Slecht verteerbaar

Afval hoort niet thuis in de natuur omdat het schadelijk is voor dieren, maar ook omdat het slecht is voor de bodem. De natuur kan ons afval niet zomaar afbreken. Zwerfvuil doet er gemakkelijk meerdere jaren, tot zelfs meerdere tientallen jaren over om af te breken. Sommige materialen breken zelfs nooit volledig af in de natuur. Die materialen hebben een lange afbraaktijd. Met afbraaktijd bedoelen we de tijd die de natuur nodig heeft om materiaal af te breken tot het in eerste instantie niet meer herkenbaar aanwezig is. Daarna volgt nog een tweede fase waarin de onherkenbare resten deels of volledig vergaan. Bij zwerfvuil is het dus de tijd die de natuur nodig heeft om het afval te verteren.

Alle soorten zwerfvuil hebben hun eigen afbraaktijd. Zo verdwijnt een appel al na twee weken, maar een bananenschil doet er al snel 1 jaar over. Een blikje doet er zelfs 50 jaar over en een sigarettenpeuk heeft tot 15 jaar nodig om te verteren! De afbraaktijd hangt niet alleen af van het materiaal, maar ook van waar het afval ligt. Het belang van deze factoren verschilt per materiaal. Plastic is bijvoorbeeld gevoelig voor licht en veel minder voor lucht, terwijl een bananenschil weer veel gevoeliger is voor de bodem waarop hij ligt en voor micro-organismen en vocht. Denk hierbij ook aan het bewaren van een mammoet in permafrost en de mummificatie door uitdroging in zandwoestijnen.

Bij afbraak van plastic ontstaan vele minuscule plastic deeltjes, de zogenaamde microplastics. Ook sigarettenpeuken bevatten zulke microplastics. Een deel van het zwerfvuil belandt via rivieren en wind in zee. Plastics hebben een lange levensduur en verbrekken in zee tot microplastics, en die vergaan nooit. Ze worden opgenomen in het weefsel van mosselen en vis en belanden zo via de voedselketen op ons eigen bord. Erg smakelijk is dat niet. Veilig is het evenmin. De plastics die rondzweven in de zee, blijken magneten te zijn voor chemische stoffen en bacteriën.

Je kent de Bebat inzamelpunten. Die zorgen ervoor dat batterijen niet in de natuur terecht komen en lekken. Batterijen bevatten namelijk erg schadelijke stoffen. Ook ander zwerfvuil bevat schadelijke chemische stoffen. Een sigarettenpeuk kan bijvoorbeeld tientallen liters water vervuilen. In de natuur hebben peuken zo een negatieve invloed op de groei van planten. Wie dat weet zal zich misschien wel eens bedenken bij het mikken van een peuk in het rioolputje.

Van lineair naar circulair

Het inzamelen van bijvoorbeeld batterijen zorgt ervoor dat de waardevolle materialen opnieuw gebruikt kunnen worden. Niet alle grondstoffen zijn namelijk oneindig beschikbaar. Via recyclage kan onze economie evolueren naar een circulaire economie, waarin we grondstoffen in een kringloop hergebruiken. Alles wat in zwerfvuil verandert, zoals een roestig blikje of besmeurd papier, is moeilijker in te zetten voor recyclage. Het blikje waaruit je drinkt, is waarschijnlijk 100% gerecycleerd blik. Het papier waarop je schrijft bestaat wellicht uit 100% gerecycleerd papier. Hoe meer materialen we netjes sorteren, hoe beter de inzameling is en hoe meer we het afval kunnen recyclen. Met gerecycleerde plastics worden ook meer en meer producten gemaakt, zoals balpennen of zelfs schoolmeubilair.

Zoals je merkt is zwerfvuil en sluikstort een groot probleem met impact op alles en iedereen. Eén simpele handeling kan ervoor zorgen dat al deze negatieve gevolgen teniet gedaan worden: gooi afval altijd in de juiste vuilnisbak! Doe jij mee?

Welke elementen hebben een positieve invloed op de omgeving?

Een propere omgeving kan je bekomen door op te ruimen, door vuilnisbakken te voorzien, door te sensibiliseren, maar ook de omgeving zelf bepaalt in sterke mate hoe proper het blijft. Het is geen exacte wetenschap, maar de volgende tips helpen je al een heel eind op weg.

Hoe duidelijker, hoe beter

Duidelijkheid en overzicht in de omgeving is belangrijk. Wandel je in een straat of park of neem je het openbaar vervoer, dan moet meteen duidelijk zijn wat je waar mag doen. Dat klinkt misschien een beetje vreemd in de oren: je weet toch wel dat je een bus kunt nemen aan een halte van De Lijn. Maar in het kader van zwerfvuil bedoelen we dat je meteen moet zien waar er een vuilnisbak staat, waar je kan picknicken, waar je met een peuk terecht kan. Signalisatie kan daarbij helpen, zoals communiceren met pijlen, borden, banners, of je vuilnisbakken felle kleuren of een opmerkelijke print geven. Het is ook niet de bedoeling om een vuilnisbak te verstoppen in een donker hoekje. Plaats die in het zicht en liefst in de lijn van waar je wandelt. Dan passeer je er sowieso langs en kan je jouw afval erin gooien.

Adopteer een glasbol

Dat lijkt een bizarre oproep. Toch zou je die eens kunnen zien passeren in het gemeenteboekje. Het doel daarvan is het creëren van 'eigenaarschap'. Je wordt als het ware eigenaar van de glasbol. Je draagt er zorg voor en houdt die en de omgeving errond proper. Voor de lediging ervan blijft de gemeente natuurlijk verantwoordelijk. Daardoor zullen gebruikers ervan zich vaker netjes gedragen.

Sommigen kiezen ervoor om de glasbol te pimpen. Met een kleurtje, een tekening, bestickering ...

Betrokkenheid

De betrokkenheid bij een locatie is afhankelijk van de soort omgeving. In woonbuurten voelen mensen zich al sneller thuis en hebben ze minder de neiging te vervuilen. Langs drukke verkeersroutes (zoals autosnelwegen of grote gewestwegen) is netheid dan weer een grotere uitdaging omdat niemand zich betrokken voelt bij deze doorgangslocaties. Op afvalverzamel punten en in industriegebieden gooien mensen ook sneller zwerfvuil op straat.

Om betrokkenheid te stimuleren, kan een stad of gemeente participatie-initiatieven opzetten. Zo krijgt een school inspraak in de heraanleg van een schoolomgeving of krijgen jongeren de kans om mee te denken over hoe het skatepark er moet uitzien. Zo word je als jongere betrokken bij de aanpak tegen zwerfvuil. Veel scholen doen mee aan Operatie Proper. Zo tonen ze het goede voorbeeld.

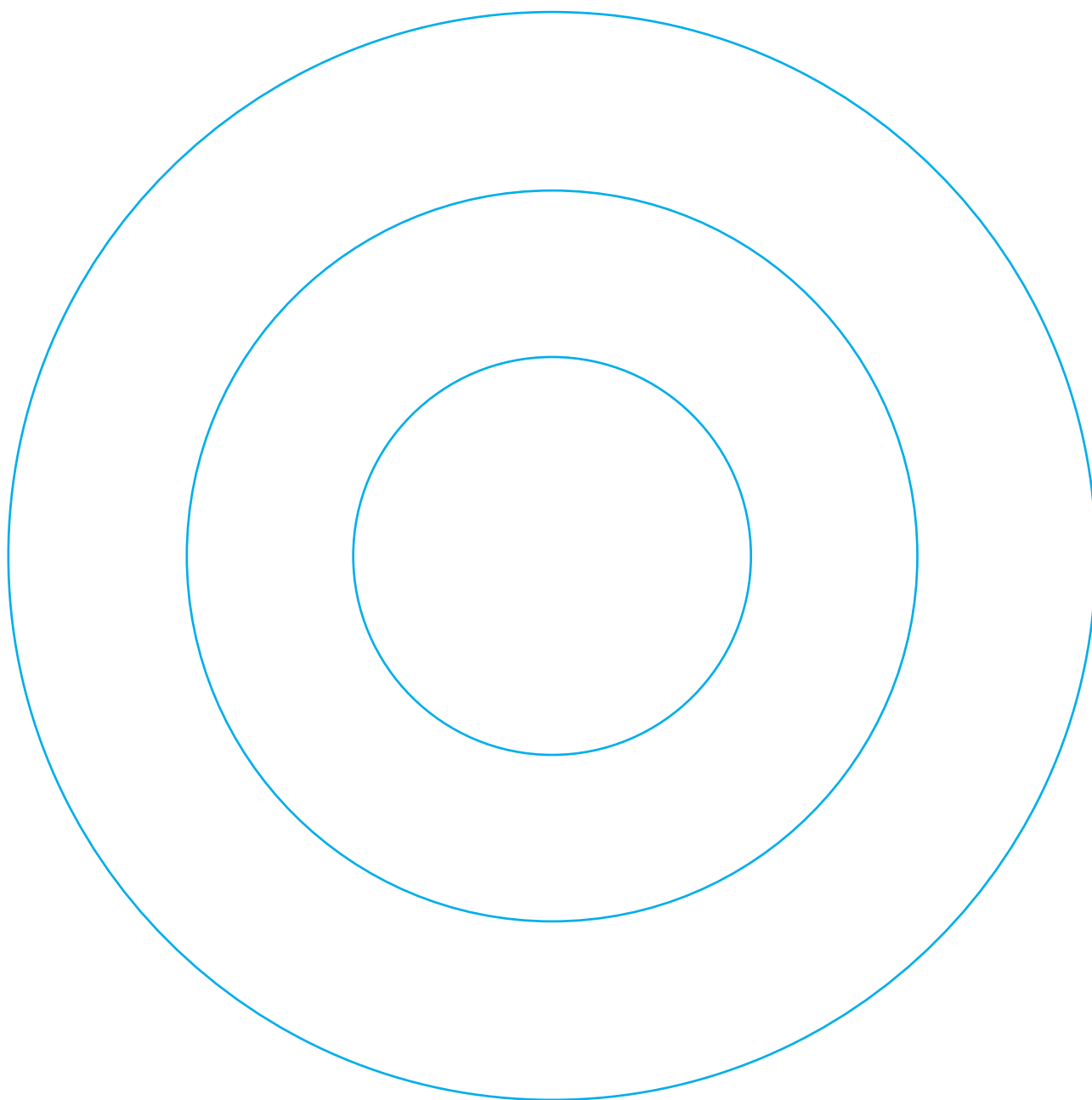
Meer identiteit zorgt voor minder anonimiteit

Iedereen verkiest een fleurige vuilnisbak boven een saai grijs exemplaar, nietwaar? En wat als de opdruk van de vuilnisbakken rondom de school ontworpen zijn door de eigen leerlingen? Dat kan zorgen voor meer eigenaarschap en verbondenheid.

Herinrichting

Wat aanpassingen aan de omgeving doet wonderen. Repareer kapotte zaken en fleur donkere hoeken of grijze muren op met een likje verf of met wat beplanting. Weg met kapot hekwerk, met donkere hoekjes, saaie grijze muren ... Die vuile en onaantrekkelijke zaken moeten plaats maken voor een gezellige, propere, groene omgeving die uitnodigt om het proper te houden.

COLOFON

Redactie:
Bram Speleman

Vormgeving:
mortierbrigade

© 2024 / Djapo

Djapo vzw
Ortolanenstraat 6
3010 Kessel-Lo
0460 95 71 01
info@djapo.be
www.djapo.be

Coverfoto © Mooimakers

Tekst bijlage 1

© Mooimakers

Foto's bijlage 1

© Shutterstock en
Mooimakers

Tekst bijlage 2

© Mooimakers

Foto's bijlage 2

© Mooimakers

Deze lesactiviteit kwam tot stand in opdracht
van en in samenwerking met **Mooimakers**.

 www.mooimakers.be

 facebook.com/mooimakers.be

 instagram.com/demooimakers

 linkedin.com/company/mooimakers

djapo

Vlaanderen
verbeelding werkt